

T.C.
ADANA BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ
ÖN LİSANS ve LİSANS SINAV VE BAŞARI DEĞERLENDİRME YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönergenin amacı Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi'ne bağlı fakülte ve yüksekokulda yürütülen programlardaki sınav ve başarı değerlendirme esaslarını düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönerge yürürlükteki Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliği ile 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 14 üncü maddesindeki hükümlere dayanak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönergede geçen;

- (a) AKTS: Avrupa Kredi Transfer Sistemini,
- (b) Mutlak değerlendirme sistemi (MDS): Öğrencinin bir dersteki başarı notunun belirli bir ölçüğe göre harfli başarı notuna çevrilerek başarısının değerlendirilmesini,
- (c) Bağlı değerlendirme sistemi (BDS): Öğrencinin bir dersteki başarısının aynı derse kayıtlı diğer öğrencilerin başarı düzeylerine göre değerlendirilmesini,
- (ç) Sınıf: Bir derse kayıtlı öğrencilerden oluşan topluluğu,
- (d) Sınıf düzeyi: Bir sınıftaki öğrencilerin başarı notlarının ortalamasına göre tespit edilen sınıfın başarı düzeyini,
- (e) Sınıf ortalaması: Bir sınıfta bağlı değerlendirmeye katılmaya hak kazanan öğrencilerin başarı notlarının aritmetik ortalamasını,
- (f) Başarı notu: Öğrencinin bir dersine ilişkin yarıyıl/yıl içi değerlendirmesi ve yarıyıl/yılsonu sınavı notundan hesaplanan ağırlıklı notu,
- (g) Başarı notu alt limiti (BNAL): İlgili birim kurulu tarafından belirlenen; bir dersten veya uygulamadan başarılı olmak için gerekli başarı notunun 100 puan üzerinden alt sınır değerini,
- (ğ) Yarıyıl/yılsonu sınavı alt limiti (YSSL): İlgili birim kurulu tarafından belirlenen; bir dersten veya uygulamadan başarılı olmak için gerekli yarıyıl/yılsonu sınavı notunun 100 puan üzerinden alt sınır değerini,
- (h)Bağlı değerlendirmeye katma limiti (BDKL): İlgili birim kurulu tarafından belirlenen; istatistiksel değerlendirmeye dâhil edilecek başarı notlarının 100 puan üzerinden alt sınırını,
- (ı) Harfli başarı notu: Başarı notunun değerlendirme yöntemlerinden birine göre elde edilen harfli gösterim şeklini,
- (i) Başarı katsayısı: Harfli başarı notunun 0,00 ile 4,00 aralığındaki karşılığını,
- (j) Birim: Fakülte, yüksekokul veya meslek yüksekokulunu,
- (k)Birim Kurulu: Fakültelerde fakülte kurulunu, yüksekokullarda yüksekokul kurulunu, meslek yüksekokullarında meslek yüksekokul kurulunu,
- (l) Rektör: Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Rektörünü,
- (m) Senato: Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Senatosunu, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar

Yarıyıl/yıl içi değerlendirme

MADDE 4 – (1) Bir ders için yarıyıl/yıl içi değerlendirme araçları; ara sınav, ödev, proje, laboratuvar, uygulama ve diğer çalışmalardan oluşur.

(2) Yarıyıl/yıl içi değerlendirme araçlarının notlandırılmasında herhangi bir başarı değerlendirme yöntemi kullanılmaz ve harfli başarı notu verilmez. Harfli başarı notu verme işlemi, yarıyıl/yılsonu sınavı dâhil tüm değerlendirme araçları notlandırıldıktan sonra gerçekleştirilir.

(3) Öğrencilerin sorumlu oldukları ara sınav, ödev, uygulama ve diğer çalışmaların başarı notuna katkı oranları (ağırlıkları) öğretim elemanı tarafından belirlenerek ders tanıtım formu aracılığıyla öğrencilere dönem başında duyurulur. İlgili dersin değerlendirilmesinde bu oranlar esas alınır.

(4) Yarıyıl/yıl içi değerlendirme araçlarının başarı notuna toplam katkısı en az %40, en fazla %60'tır. **(değişiklik 19.12.2018 tarihli ve 35/1 sayılı Senato Kararı)**

Yarıyıl/yılsonu sınavı

MADDE 5 – (1) Yarıyıl/yıl sonu sınavının başarı notuna katkısı öğretim elemanı tarafından en az %40 en çok %60 olacak şekilde belirlenir.

(2) Yarıyıl/yılsonu sınavına girmeyen öğrenciler ile bu sınavdan başarısız olan öğrenciler bütünleme sınavına girerler.

(3) İtiraz sonucu veya mazereti nedeniyle bir veya birkaç öğrencinin notunda meydana gelen değişiklikler sınıfın istatistiki ortalamasına yansıtılmaz.

Başarı notu

MADDE 6 – (1) Başarı notu; yarıyıl/yıl içi değerlendirme ve yarıyıl/yıl sonu sınavı notlarından hesaplanır. Bu hesaplamada, öğretim elemanı tarafından ilan edilen ders tanıtım formu esas alınarak öğrencinin her bir değerlendirme aracından aldığı not, ilgili değerlendirme aracının başarı notuna katkı oranı (ağırlığı) ile çarpılarak toplanır ve hesaplama sonucu tamsayıya yuvarlanır. Yuvarlama işlemi, virgülden sonraki ilk hane beşten küçükse birler basamağı değiştirilmeden, virgülden sonraki ilk hane beş veya beşten büyükse birler basamağı bir artırılacak şekilde yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Değerlendirme Sistemi

Başarı değerlendirme yöntemi

MADDE 7 – (1) Bir sınıfın başarısının değerlendirilmesi, o sınıftaki öğrencilerin 100 puan üzerinden hesaplanmış başarı notlarının harfli başarı notlarına dönüştürülmesidir.

(2) Başarı değerlendirmesinde öğretim elemanı şu iki yöntemden birini esas alır: MDS veya BDS. Yarıyıl/yıl içi ve yarıyıl/yıl sonu faaliyetlerinin genel başarı notu üzerine etkisi, dersi veren öğretim elemanı tarafından belirlenir ve her yarıyılın ilk on beş günü içerisinde

öğrencilere ilan edilir. Yarıyıl/yıl sonu sınavına girmeyen öğrencilere FF notu verilir. **(değişiklik 19.12.2018 tarihli ve 35/1 sayılı Senato Kararı)**

(3) Staj, bitirme tezi ile seminer dersi ve benzeri derslerde bağıl değerlendirme sistemi kullanılmaz.

(4) Yarıyıl/Yılsonu sınavında kullanılan aralıklar bütünleme sınavı notları belirlenirken de kullanılır. Bütünleme notunun hesaplanmasında yarıyıl/yılsonu sınavında kullanılan yöntem sınava giren öğrenci sayısı gözetilmeksizin uygulanır.

Mutlak Değerlendirme Sistemi (MDS)

MADDE 8 – (1) Mutlak değerlendirme sisteminin uygulanacağı derslerde, her bir öğrencinin başarı notu 100 puan üzerinden hesaplandıktan sonra Tablo-1’de yer alan not aralıkları dikkate alınarak öğrencilerin not ortalamaları harfli başarı notuna dönüştürülür.

Tablo-1: Mutlak değerlendirme sistemi için not dönüşüm tablosu.

Başarı Notu Aralığı	Harfli Başarı Notu	Başarı Katsayısı	Başarı Derecesi
			Fakülte ve Yüksekokullar
90 – 100	AA	4.00	Mükemmel
80 – 89	BA	3.50	Pekiyi
75 – 79	BB	3.00	İyi
70 – 74	CB	2.50	Orta
60 – 69	CC	2.00	Geçer
55 – 59	DC	1.50	Koşullu Geçer
50 – 54	DD	1.00	Koşullu Geçer
40 – 49	FD	0.50	Başarısız
0 – 39	FF	0.00	Başarısız
	NA	0.00	Devamsız
–	S	–	Başarılı
–	U	–	Başarısız
–	EX	–	Muaf

Bağıl Değerlendirme Sistemi (BDS)

MADDE 9 – (1) Bağıl değerlendirme sistemi; bir öğrencinin başarısının, dersteki diğer öğrencilerin başarı düzeylerine göre değerlendirilmesidir. Bu yöntemin kullanılmasındaki temel amaç, belirli bir dersi alan öğrencileri aldıkları mutlak notlara göre değil, o dersi alan grup içinde sınıf ortalamasına göre hangi konumda olduğuna göre notlandırmaktır.

(2) BDS’de, bir öğrencinin sınıf ortalamasının ne kadar altında veya üstünde olduğunun saptanmasında ilgili sınıftaki notların standart sapması kullanılmaktadır.

(3) Bağıl değerlendirmeye esas olacak üç sınır değer olan YSSL, BNAL ve BDKL ilgili birim kurullarının önerisi ve Senatonun onayı ile belirlenir. Bu sınır değerlerden; YSSL ve BNAL 100 puan üzerinden 30’dan, BDKL ise 100 puan üzerinden 15’ten daha düşük olamaz.

(4) Her birim için YSSL, BNAL ve BDKL değerleri Tablo-2’de verilmiştir.

Tablo-2. Bağıl değerlendirmede kullanılacak sınırların 100 puan üzerinden değerleri.

Birim	YSSL	BNAL	BDKL
Mühendislik Fakültesi	30	35	15
İşletme Fakültesi	40	40	20
Mimarlık ve Tasarım Fakültesi	40	40	20
Havacılık ve Uzay Bilimleri Fakültesi	40	40	20
Siyasal Bilgiler Fakültesi	40	40	20
Yabancı Diller Yüksekokulu	40	40	20

(değişiklik 05.10.2018 tarih ve 28/5 sayılı Senato Kararı)

(5) Bir sınıfın başarısı BDS'ye göre iki şekilde değerlendirilebilir. Birinci durumda derse devam koşulunu sağlayan, yarıyıl/yıl sonu sınavına giren ve BDKL değerini aşan öğrenci sayısı 30 veya üzerinde ise Yönergenin 10'uncu maddesi kullanılır; aksi halde ise Yönergenin 11'inci maddesi esas alınır. İkinci durumda ise öğrenci sayısından bağımsız olarak Yönergenin 11'inci maddesi esas alınır. **(değişiklik 19.12.2018 tarihli ve 35/1 sayılı Senato Kararı)**

(6) BDS'de devamsız öğrencilere doğrudan NA notu verilir. Bu durumdaki öğrencilerin notları bağıl değerlendirme hesaplamaları dışında tutulur. **(değişiklik 19.12.2018 tarihli ve 35/1 sayılı Senato Kararı)**

(7) Derse devam ve uygulama ile ilgili koşulları yerine getirerek o dersin yarıyıl/yıl sonu sınavına girme hakkı olduğu halde sınavına girmeyen öğrencilere doğrudan FF notu verilir. Bu durumdaki öğrencilerin notları bağıl değerlendirme hesaplamaları dışında tutulur.

(8) Derse devam koşulunu sağlayan ve yarıyıl/yıl sonu sınavına giren öğrencilerin başarı notları hesaplanır. Başarı notları, BDKL'nin altında kalan öğrencilere doğrudan FF notu verilir. Bu durumdaki öğrencilerin notları bağıl değerlendirme hesaplamaları dışında tutulur.

(9) Bağıl değerlendirme sistemi öğrencinin aleyhine kullanılamaz. Bir öğrencinin BDS'den alacağı not MDS'den alacağı nottan düşük olamaz.

MADDE 10 – (1) BDKL koşulunu sağlayan öğrenci sayısının 30 veya üzeri olduğu durumlarda bağıl değerlendirme yapabilmek için aşağıdaki adımlar izlenir.

(2) Öğrencilerin 100 puan üzerinden hesaplanmış olan başarı notları kullanılarak sınıf ortalaması aşağıdaki eşitliğe göre bulunur ve virgülden sonra iki haneye yuvarlanır. Yuvarlama işlemi; virgülden sonraki üçüncü hane beşten küçükse virgülden sonraki ikinci hane değiştirilmeden, virgülden sonraki üçüncü hane beş veya beşten büyükse virgülden sonraki ikinci hane bir artırılacak şekilde yapılır. Sınıf ortalaması, bir sınıftaki bağıl değerlendirmeye katılmaya hak kazanan öğrencilerin başarı notlarının aritmetik ortalamasıdır.

$$\mu = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N X_i$$

Bu formülde μ sınıf ortalamasını, X_i her bir öğrencinin başarı notunu, N ise hesaplamaya katılan öğrenci sayısını göstermektedir.

- (3) Standart sapma aşağıda verilen eşitliğe göre hesaplanır ve virgülden sonra iki haneye yuvarlanır. Yuvarlama işlemi; virgülden sonraki üçüncü hane beşten küçükse virgülden sonraki ikinci hane değiştirilmeden, virgülden sonraki üçüncü hane beş veya beşten büyükse virgülden sonraki ikinci hane bir artırılacak şekilde yapılır. Standart sapma, bir sınıftaki notların sınıf ortalamasına göre gösterdiği dağılımı belirten bir ölçüdür.

$$\sigma = \sqrt{\frac{1}{N} \left(\sum_{i=1}^N X_i^2 \right) - \mu^2}$$

Bu formülde σ standart sapmayı, X_i her bir öğrencinin başarı notunu, μ sınıf ortalamasını, N ise hesaplamaya katılan öğrenci sayısını göstermektedir.

- (4) Her öğrencinin T-skoru aşağıdaki eşitliğe göre, virgülden sonra iki haneye yuvarlanarak hesaplanır. Yuvarlama işlemi; virgülden sonraki üçüncü hane beşten küçükse virgülden sonraki ikinci hane değiştirilmeden, virgülden sonraki üçüncü hane beş veya beşten büyükse virgülden sonraki ikinci hane bir artırılacak şekilde yapılır.

$$T_i = 10 \times \left(\frac{X_i - \mu}{\sigma} \right) + 50$$

Bu formülde T_i her bir öğrencinin T-skorunu, X_i her bir öğrencinin başarı notunu, μ sınıf ortalamasını, σ ise notların standart sapmasını göstermektedir.

- (5) Her öğrencinin T-skoruna göre harfli başarı notu Tablo-3 yardımıyla, sınıf düzeyine karşılık gelen T-skoru alt sınır değerleri gözetilerek belirlenir.

- (a) Bir sınıfın düzeyi, o sınıfın ortalamasının Tablo-3'te hangi aralığa düştüğüne göre belirlenir. Tablo-3'e göre herhangi bir sınıfın başarı düzeyi, üstün başarıdan kötüye kadar yedi farklı kategoriden birine karşılık gelmektedir.
- (b) Başarı notları BDKL'nin altında kalan öğrenciler o dersten doğrudan başarısız sayılırlar ve FF notu alırlar. Bu öğrenciler için T-skoru hesaplanmaz.
- (c) Başarı notları BNAL'nin altında kalan öğrenciler, T-skorları ne olursa olsun, o dersten doğrudan başarısız sayılırlar ve FF notu alırlar. Ancak, bu öğrencilerin başarı notları, BDKL'nin üzerinde olmak kaydıyla sınıf ortalaması ve standart sapma hesaplamasına katılır.
- (ç) Yarıyıl/yıl sonu sınavından YSSL'nin altında not alan öğrencilere doğrudan FF notu verilir. Ancak, bu öğrencilerin başarı notları, BDKL'nin üzerinde olmak kaydıyla sınıf ortalaması ve standart sapma hesaplamasına katılır.
- (d) BDKL koşulunu sağlayan öğrenci sayısının 30 ve üzeri olması durumunda, Tablo-3 kullanılarak sınıfın düzeyine göre tablonun hangi satırındaki değerlerin uygulanması gerektiği saptanır ve her öğrenciye tablodaki sınır değerleri gözetilerek aldığı T-skoruna göre harfli başarı notu verilir.

Tablo-3: BDKL koşulunu sağlayan öğrenci sayısı 30 ve üzeri olduğunda harf notlarının sınıf düzeyine göre dağılımı.

Sınıf Ortalaması	Sınıf Düzeyi	Bağlı notların T-skoru cinsinden alt sınır değerleri								
		FF	FD	DD	DC	CC	CB	BB	BA	AA
$70 \leq \mu < 100$	Üstün Başarı	<24	24 - 28,99	29 - 33,99	34 - 38,99	39 - 43,99	44 - 48,99	49 - 53,99	54 - 58,99	≥ 59
$62,5 \leq \mu < 70$	Pekiyi	<26	26 - 30,99	31 - 35,99	36 - 40,99	41 - 45,99	46 - 50,99	51 - 55,99	56 - 60,99	≥ 61
$57,5 \leq \mu < 62,5$	İyi	<28	28 - 32,99	33 - 37,99	38 - 42,99	43 - 47,99	48 - 52,99	53 - 57,99	58 - 62,99	≥ 63
$52,5 \leq \mu < 57,5$	Ortanın Üstü	<30	30 - 34,99	35 - 39,99	40 - 44,99	45 - 49,99	50 - 54,99	55 - 59,99	60 - 64,99	≥ 65
$47,5 \leq \mu < 52,5$	Orta	<32	32 - 36,99	37 - 41,99	42 - 46,99	47 - 51,99	52 - 56,99	57 - 61,99	62 - 66,99	≥ 67
$42,5 \leq \mu < 47,5$	Zayıf	<34	34 - 38,99	39 - 43,99	44 - 48,99	49 - 53,99	54 - 58,99	59 - 63,99	64 - 68,99	≥ 69
$\mu < 42,5$	Kötü	<36	36 - 40,99	41 - 45,99	46 - 50,99	51 - 55,99	56 - 60,99	61 - 65,99	66 - 70,99	≥ 71

MADDE 11 – Başarı Notu Aralıkları dersi veren öğretim üyesi tarafından belirlenir. Ancak DD notu alt sınırı Tablo 2’de verilen BNAL değerinden az olamaz ve her harf notu arasında en az 5 puan olmak zorundadır. **(değişiklik 19.12.2018 tarihli ve 35/1 sayılı Senato Kararı)**

MADDE 12 – **(MÜLGA 19.12.2018 tarihli ve 35/1 sayılı Senato Kararı)**

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Özel Hükümler

Tek ders sınavı

MADDE 13 – (1) Mezuniyeti için azami öğrenim süresini kullanmamış önlisans ve lisans öğrencilerinden, devam şartını yerine getirmiş olduğu tek dersten sorumluluğu kalan veya mezuniyeti için genel ağırlıklı not ortalamasının en az 2,00 olma şartı hariç tüm gerekleri yerine getirmiş öğrencilere; bu sınav sonucu alacağı notun katkısıyla genel ağırlıklı not ortalamasını en az 2,00 düzeyine yükseltebilecek durumda olması koşuluyla, yarıyıl/yıl sonunda son yarıyıldan almış olduğu yalnızca bir dersten tek ders sınav hakkı tanınır. Tek ders sınav günü akademik takvimde belirtilir.

(2) Tek ders, af, muafiyet vb. sınavların değerlendirilmesinde, söz konusu sınavda alınan not başarı notu olarak kabul edilir. Bu başarı notu, bu Yönergenin 8 inci maddesinde anlatılan MDS’ne göre harfli başarı notuna çevrilir. Başarısızlık halinde, ders sonraki yarıyıldan/yıldan tekrarlanır ve öğrenci, akademik takvimde belirtilen sonraki tek ders sınavına alınır.

Derslerin Birleştirilmesi

MADDE 14 – (1) Derslerin birleştirilmesi için içerikleri ile birlikte kredilerinin ve/veya ders saatlerinin aynı olması gereklidir. **(değişiklik 28.03.2018 tarih ve 11/2 sayılı Senato Kararı)**

(2) Birleştirilen derslerin not değerlendirmeleri ortak yapılır. **(değişiklik 28.03.2018 tarih ve 11/2 sayılı Senato Kararı)**

Harfli başarı notları

MADDE 15 – (1) Tablo-1’de verilen harfli başarı notlarına ilişkin esaslar aşağıda gösterilmiştir:

(a) Fakülte ve yüksekokullarda AA, BA, BB, CB CC ve S başarılı; FD, FF,U ve NA başarısız harf notlarıdır.

(b) Fakülte ve yüksekokullarda DC ve DD notları koşullu geçer notlardır. Bu notların başarılı kabul edilebilmeleri için öğrencinin mezuniyet aşamasında genel not ortalamasının en az 2,00 olması gerekir. Aksi halde öğrenci bu harf notlarını aldığı derslerden başarısız kabul edilir ve ilgili dersleri tekrarlaması gerekir.

(d) Bir dersin devam ve uygulama ile ilgili koşulları yerine getirerek o dersin yarıyıl/yıl sonu sınavına girme hakkı olduğu halde girmeyen öğrenciler FF harf notunu alarak ilgili dersten başarısız sayılırlar.

(e) Bir dersin devam ve uygulama ile ilgili koşullarını yerine getirememiş, devamsızlık nedeniyle o dersin yarıyıl/yıl sonu sınavına girme hakkı olmayan öğrenciler NA harf notunu alarak ilgili dersten başarısız sayılırlar. Bu not FF notu gibi işleme alınır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Diğer Hükümler

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 16 – (1) Bu Yönergede hüküm bulunmayan durumlarda, Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliği hükümleri ile Senato kararları uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan yönerge

MADDE 17 – (1) 12/11/2014 tarihli Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Sınav ve Başarı Değerlendirme Yönergesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 18 – (1) Bu Yönerge yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19 – (1) Bu Yönerge hükümlerini Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Rektörü yürütür.